

Nórska sociálka Barnevernet sa otriasa pod ťarchou škandálov

- CZ24 News | 15. října 2019

Nórsko: Podľa českého poslanca Európskeho parlamentu Tomáša Zdechovského, Nórsko v medializovaných prípadoch nerešpektovalo rozsudok štrasburského súdu. Zdechovský to napísal vo svojom blogu, ktorý publikoval server iDnes.cz.

Nórsko nedávno prehralo na Európskom súde pre ľudské práva v spore so Strand Lobben, v ktorom sa angažovala aj slovenská vláda. Európsky súd vyniesol verdikt v tomto kľúčovom prípade týkajúcom sa ženy, ktorej nórske úrady odobrali syna a následne ju zbavili rodičovských práv a povolili adopciu. Nóri podľa súdu porušili právo na súkromný a rodinný život a rozhodli na základe "obmedzených dôkazov". Išlo o to, že matke necelý mesiac po pôrode odobrali syna, toho následne prakticky nemohla vídať, až došlo k nútenej adopcii pestúnom, a to hoci matka v tom čase mala ešte dcéru a bolo konštatované, že je bezproblémová.

Zdechovský vo svojom blogu uvádza, že väčšina nórskeho médií na rozsudok reagovala ostro, i nórsky veľvyslanec v Česku tvrdil, ako krajina berie rozsudok vážne. "Keď som ale toto čítal, dostal som záchvat smiechu. **Nórsko totiž rozsudok berie vážne asi tak, že matke vyplátí peniaze a hoci má v rozsudku, že majú byť umožnené návštevy syna a opätovné otvorenie prípadu, keď ho išla pozdraviť do školy, dostala prísny zákaz styku na 6 mesiacov. A nie je to ani prvý prípad, keď Nórsko nerešpektovalo rozsudok štrasburského súdu a niečo iné hovorilo a robilo!**"

Dodal, že už v roku 1996 v kauze Adele Johansen proti Nórsku bolo uvedené, že matke nikdy nemalo byť dieťa premiestnené, napriek tomu prvýkrát mohla vidieť svoju dcéru až po troch rokoch a išlo skutočne len o krátku návštevu.

Podobné je to podľa neho aj s prípadom Jansen vs. Nórsko, kedy rodina chcela aspoň občas vidieť (právom) odobratú dcéru, Nórsko ale dalo vysúdené peniaze a návštevy sa rovnako nekonajú, a to už je rok od rozsudku."

"Prípadá vám to ako škandál? Úprimne, mne až tolko nie. Zhruba od roku 2010 totiž riešim postupy českých súdov v opatrovníckych kauzách, posledných päť rokov aj tie nórske, ku ktorým ma priviedol prípad Evy Michalákovéj, ktorá ma práve na základe predchádzajúcej práce v oblasti oslovila o pomoc. Som už preto zvyknutý na všeličo. Inšpirovalo ma to ale k spísaniu niekoľkých najväčších škandálov, čo sa okolo Barnevernetu (BV) už odohrali."

Český politik tu hovorí o alarmujúcom počte prípadov na Európskom súde pre ľudské práva. "ESLP rieši neskutočných 26 prípadov spojených s praktikami Barnevernetu, medzi rokmi 2016 - 2018. Už som sa pozrel aj na konkrétne prípady, sú to v prvom rade kauzy týkajúce sa obmedzenia návštevných práv, keď rodičia môžu vidieť dieťa len pár hodín ročne (napr. KE and AK v. Norway, EM and TA v. Norway, MF v. Norway, OS v. Norway, RO v. Norway či DR v. Norway) a potom nútené adopcie detí pestúnom (napr. MA and MA v. Norway, SS and JH v. Norway, Terje PEDERSEN and others against Norway či ML v. Norway, FZ v. Norway)."

Nórsko si preto vyslúžilo aj negatívnu rezolúciu od Parlamentného zhromaždenia Rady Európy (PACE). Kritizuje sa v nej napríklad, že BV berie min. 80% detí z rodín bez varovania v akútnom režime, konkrétne sa to v roku 2017 týkalo 1 342 detí. Následne je u 90% prípadov potvrdená

dôvodnosť odobratia a čaká sa na prvý regulárny súd, ktorý príde tak za ďalšie 3 - 4 mesiace. "U neho je tiež v 90% potvrdená dôvodnosť odberu. K rodia potom získajú späť len zhruba 50 - 60% takto odobratých detí." PACE kritizuje aj prax rozdeľovania súrodencov (6 z 10 rozdelení) a následné obrovské obmedzenia návštev rodičov detí v pestúnskej starostlivosti a v inštitúciách, kedy u malých detí to často vedie k nútenej adopcii pestúnom."

Poslanec EP ďalej uvádza, že čo sa týka EÚ, tak Barnevernet sa stal oficiálnou témou na rokovaní pre delegáciu EÚ-Nórsko už niekedy v roku 2017. Rokovalo sa o tom na 33. medziparlamentnom stretnutí. Tému tam prezentovali najmä Poliáci.

Svetové médiá

Prípados Barnevernetu sa zaoberalo mnoho svetových médií, nemecká Deutsche Welle s titulkom Child services under fire ("Sociálna služba pod palbou"), austrálska SBS Dateline s Norway s stolen children (Nórskom ukradnuté deti), francúzska TV Arte s dokumentom Norway, families torn apart (Nórsko, roztrhané rodiny) alebo tiež britská BBC s príspevkom Parents Against the State (Rodičia proti štátu). Nezávislý dokument s názvom Deti štátu uviedla aj Česká televízia.

Suverénne najväčší ohlas podľa Zdechovského vyvolala BBC, ktorá si vo svojom druhom dokumente posvietila na ďalší škandál. Konkrétne totiž informovali o vysoko postavenom detskom psychiatrovi Barnevernetu, u ktorého polícia objavila vyše 200 000 fotiek s detskou pornografiou a vyše 4 000 hodín najtvrdšieho detského porna, aké si len možno predstaviť.

Napríklad na jednej nahrávke bolo zachytené aj znásilňovanie dojčiat dospelými mužmi alebo opakované nútenie malých chlapcov k vzájomnému orálnemu sexu. "Počas procesu sa dotýčny priznal, že si tento úplne zakázaný obsah sťahuje už 20 rokov, ale údajne sa žiadneho dieťaťa nedotkol, tak je predsa nevinný! Dostal iba 22 mesiacov a po návrate z väzenia mu BV bez problémov vrátil jeho dve deti z náhradného materstva," .

"Kritika Nórska je skutočne veľká aj priamo v nórskejších médiách. A to tak, že už sa organizujú nátlakové akcie na novinárov, kde sa im vysvetľuje, že informujú jednostranne, ničia pozitívny obraz Barnevernetu, svojou kritikou stigmatizujú deti i pracovníkov s extrémne náročnou prácou a celkovo nerozumejú jemným nuansám v prípadoch. Novinár denníka Dagbladet Asle Hansen, ktorý písal o tom, ako sa z niektorých detí v nórskejších detských domovoch stávajú závislí od drog, ale celkom pokojne odpovedá: "Rád by som písal o pozitívnych prípadoch, ale keď 15 z 29 inštitúcií pre deti porušuje právo, tak o tom musíme napísať.", " dodáva český politik.

Dodal, že je jasné, že si ľudia budú pamätať skôr prípady ako je "Sklenené dievča Ida", kde 15-ročné dievča odobrali proti jej vôli matke a následne ju minimálne 87x v siedmich rôznych ústavoch vystavili násiliu, najmenej 24x jej nasadili putá, 8x dali na samotku, až sa najmenej 40x pokúsila o samovraždu, predávkovala sa liekmi alebo si inak ubližovala, kedy okrem iného aj hltala sklo. "A je to jednoduché, takéto neskutočné zlyhanie starostlivosti, navyše v krajine, kde aj len za pár zaúch dieťaťu môžete ísť na niekoľko mesiacov do väzenia, jednoducho nemôže zachrániť ani 50 pochvalných prípadov, ako Barnevernet niekomu pomohol."

Nórske médiá sú podľa neho plné aj hororových prípadov z detských ústavov. "Nemôžem nespomenúť jeden aktuálny škandál, ktorý vyšiel na povrch až teraz po rozsudku ESLP v prípade Strand Lobben. **V Nórsku je nemalá časť detí, ktoré si želajú vrátiť sa k rodičom. Takéto deti ale Barnevernet izoluje na opustených miestach pod neustálym dohľadom sociálnych pracovníkov alebo niekde v chatke v lese - úplne samotnej, bez internetu a telefónu.** Takto trebárs držali 3,5 mesiaca Karoline, ktorá sa o tejto praxi rozhodla prehovoriť ako prvá, pretože už má 18. Najmladšie dieťa, ktoré tu drží, má dokonca vraj iba šesť rokov. Niektoré sú izolované i roky."

“Zaujímavé je pozorovať reakciu vlády na toto odhalenie. Nebudem dlho napínať, minister pre deti ponúkol 307 miliónov na rozšírenie kapacít nórskeho detského domovov, aby sa tieto veci ďalej nediali... Ďalšie peniaze, nič viac. Takáto reakcia zrejme našťava aj nórske novinárov, pretože pár dní na to prišli so zistením, koľko štát za tie izolácie detí zaplatil (prepláca sa to ako služba externým firmám, zmluvy sú vyhľadateľné) a **zistili, že za roky 2017 - 2018 to bolo už 650 miliónov NOK, teda 2x toľko. Som zvedavý, ako toto bude pokračovať a či sa čokoľvek zmení. Vyzerá to totiž na ďalší korupčný škandál, ako preukázal už Vista report nórskej vlády, o čom som písal v roku 2016.**”